

Advies van het Europees Comité van de Regio's over de strategie voor kleine en middelgrote ondernemingen

(2020/C 440/11)

Rapporteur: Eddy VAN HIJUM (NL/EVP), gedeputeerde van de provincie Overijssel

Referentiedocumenten: Annual report on European SMEs. Research & Development and Innovation by SMEs.

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's. Een kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa

(COM(2020)103 final)

BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

1. erkent het belang van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) in de economie van de EU, aangezien zij 99,8 % van alle ondernemingen in de niet-financiële bedrijfssector uitmaken, goed zijn voor twee derde van de totale werkgelegenheid, en 56,4 % van de totale door de niet-financiële bedrijfssector gegenereerde toegevoegde waarde vertegenwoordigen ⁽¹⁾;
2. begrijpt dat de transitie naar een duurzame en digitale economie niet kan plaatsvinden zonder het engagement van de ondernemers en zakenfamilies die de 25 miljoen kmo's in Europa bezitten en beheren, en onderstreept dat kmo's moeten worden geholpen om nieuwe kansen te grijpen, op een robuuste manier te reageren op een veranderend ondernemingsklimaat, en zo duurzame groei en banen te creëren en het concurrentievermogen van Europa op de lange termijn te versterken in dit overgangsproces;
3. steunt de EU bij het bevorderen van gelijke mededingingsvoorwaarden voor kmo's door de regeldruk te verminderen, de toegang tot de interne markt te verbeteren en de beschikbaarheid van financiële diensten te vergroten;
4. benadrukt dat gemeenten en regio's de natuurlijke habitat van kmo's zijn, die fungeert als ecosysteem waarbinnen kmo's netwerken vormen die hen verbinden met hun ondersteunende infrastructuur, waaronder arbeidsmarkten, onderwijs- en onderzoeksinstituten, afnemers en leveranciers, financiële en zakelijke diensten, kamers van koophandel en industrie en plaatselijke en regionale overheden;
5. is daarom bijzonder ingenomen met de mededeling van de Commissie van 10 maart 2020, getiteld "Een kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa", en staat achter de daarin vastgestelde doelstellingen om de administratieve en regeldruk voor kmo's te verminderen, de toegang tot financiering te verbeteren en kmo's aan te moedigen om de transitie naar duurzaamheid en digitalisering in te zetten;
6. beseft dat de wereld sinds de voorstelling van de kmo-strategie ingrijpend is veranderd. De economische gevolgen van de COVID-19-pandemie zullen naar verwachting alle regio's en kmo's in Europa zwaar treffen. De crisis moet echter ook worden gezien als een historische kans om bij het herstel van de economie rekening te houden met de Europese Green Deal, duurzaamheid en digitalisering, die een integraal onderdeel moeten zijn van een kmo-strategie. Er moet daarom een herstelplan voor kmo's worden opgesteld, waarin lokale en regionale overheden de leiding krijgen, om te kunnen inspelen op de diverse behoeften van kmo's en de verschillende economische en institutionele omstandigheden in Europa. Europese herstelmaatregelen zullen het efficiëntst zijn als ze worden gesynchroniseerd met regionale en nationale initiatieven en in overeenstemming zijn met de lokale ecosystemen. Coördinatie en uitwisseling van beste praktijken zijn derhalve van cruciaal belang;

⁽¹⁾ Zie het "Annual report on European SMEs" van 2019.

Aandacht voor alle kmo's

7. is daarom van mening dat de kmo-strategie, ondanks de relevante prioriteiten en maatregelen die erin zijn opgenomen, geen blijk geeft van een visie om volledig tegemoet te komen aan de uiteenlopende behoeften van kmo's. In het kader van een dergelijke visie dient duidelijk de nadruk te worden gelegd op het waarborgen van gelijke mededingingsvoorwaarden voor kmo's in een voltooide, verdiepte interne markt, en dienen de integratie en complementariteit van maatregelen op alle bestuursniveaus te worden aangemoedigd, met een sterke regionale dimensie om een plaatsgebonden aanpak op maat van lokale kmo's te verzekeren;

8. deelt de opvatting van de Commissie met betrekking tot diversiteit bij kmo's, maar is van mening dat deze diversiteit in de voorgestelde maatregelen onvoldoende is uitgewerkt. De strategie van de Commissie is hoofdzakelijk gericht op start-ups, scale-ups en hoogtechnologische kmo's. Hoewel deze groepen van cruciaal belang zijn voor groei en innovatie, betekent dit niet dat traditionele en familiebedrijven passieve volgers zijn;

9. betreurt het dat de Commissie de gevestigde en verankerde kmo's, die de "volwassenen" van de kmo-gemeenschap zijn, omschrijft als "traditionele" bedrijven. Deze verankerde bedrijven zullen in de huidige crisis een stabiliserende kracht zijn voor plaatselijke economieën en gemeenschappen en duurzame langetermijngroei creëren;

10. erkent de sterke band tussen kmo's en de regio's waarin zij zijn gevestigd, in het bijzonder de volwassen kmo's, die lokaal zijn verankerd en ernaar streven hun voortbestaan te verzekeren. Vaak, maar niet altijd, zijn deze bedrijven in handen van families en zijn zij sneller geneigd om hun maatschappelijke verantwoordelijkheid op te nemen, omdat hun maatschappelijk kapitaal verbonden is met hun lokale reputatie. De eigenaren, managers en werknemers van dergelijke bedrijven kunnen uitgroeien tot ambassadeurs voor de transitie naar duurzaamheid en structurele samenwerking aangaan met regionale en lokale overheden;

11. dringt er bij de Commissie op aan om beleid uit te werken waarmee wordt tegemoetgekomen aan de behoeften van familiebedrijven in Europa, bijvoorbeeld op het gebied van nalatenschap en transgeneratieel ondernemerschap. Hoewel familiebedrijven een belangrijke rol spelen in onze economie, besteden beleidsmakers nauwelijks aandacht aan hen. Die blinde vlek bestaat nog steeds, ondanks de recente opmerkingen van de voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, en eerdere initiatieven;

12. benadrukt dat familiebedrijven de vaakst voorkomende ondernemingsvorm zijn, en ongeveer 70 % van alle Europese bedrijven uitmaken ⁽²⁾. De eigendomsstructuur bepaalt in grote mate hoe en door wie een kmo wordt beheerd, alsmede de ondernemings- en investeringsstrategie van het bedrijf. Dit eigendomspectief ontbreekt echter grotendeels in het huidige kmo-beleid;

13. verzoekt de Commissie om de ondersteuning van statistische enquêtes in het programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en kmo's (Cosme) voor te zetten en uit te breiden om onderzoekers en bureaus voor de statistiek in staat te stellen de diverse eigendomsstructuren van de Europese kmo's volledig in kaart te brengen en belangrijke internationale en interregionale verschillen te analyseren; In dit verband is het zaak om er bij de verzameling van gegevens voor te zorgen dat ook wordt gekeken naar sekse;

14. onderstreept dat familiebedrijven onevenredig geconcentreerd zijn in regio's waarvan het bruto binnenlands product dicht bij het Europese gemiddelde ligt en dat deze regio's worden geconfronteerd met een "middeninkomensval" ⁽³⁾. Volgens het zevende verslag over cohesie is de groei in deze middeninkomensregio's trager in vergelijking met de best presterende regio's en achtergestelde regio's;

15. benadrukt dat in het kmo-beleid meer nadruk moet worden gelegd op inspraak voor gevestigde kmo's en op het tegemoet komen aan hun behoeften, onder meer op het gebied van aanpassing aan nieuwe technologieën, overdracht van bedrijven, internationalisering, toegang tot financiering en professionalisering van het beheer en de verslaggeving; bestaande one-stop-shops die sterk verankerd zijn in de regionale ecosystemen dienen te worden gebruikt als toegangspunten om lokaal toegankelijke diensten voor kmo's aan te bieden, waaronder advies over uiteenlopende programma's, maatregelen en financieringsinstrumenten op EU-, nationaal en regionaal niveau;

⁽²⁾ Op grond van door het Cosme-programma ondersteund statistisch onderzoek is het aandeel bepaald van familiebedrijven in de niet-financiële bedrijfssector in Denemarken (60 %), Finland (70 %), Nederland (71 %) en Polen (92 %).

⁽³⁾ Op basis van statistieken uit Nederland ligt het bbp van regio's met een hogere concentratie van familiebedrijven dicht bij het Europese gemiddelde (Eurostat, 2017; CBS, 2017).

16. benadrukt de noodzaak om, onder meer via interregionale investeringen in innovatie, in te zetten op sterke regionale ecosystemen die nauw verbonden moeten zijn op het Europese niveau, via internationale kennisuitwisseling tussen kmo's en tussen regionale regeringen. Het CvdR is ingenomen met de slimme-specialisatiestrategieën en -initiatieven, zoals het S3-platform, het Vanguard-initiatief en de verschillende samenwerkingsprojecten tussen de Europese Ondernemende Regio's (EOR), die hun nut hebben bewezen en verdere steun verdienen, en juicht de invoering van een specifiek financieringskader voor de bevordering ervan toe;

Capaciteitsopbouw voor digitalisering en duurzaamheid

17. neemt nota van het plan van de Commissie om het European Resource Efficiency Knowledge Centre te versterken en van het plan om specifieke duurzaamheidsadviseurs aan te stellen binnen het Enterprise Europe Network (EEN);

18. is bezorgd dat deze Europese initiatieven niet verankerd zijn in de regionale infrastructuur voor kmo's. Een positieve uitzondering hierop is de steun van de Commissie voor een dicht netwerk van wel 240 digitale-innovatiehubs (DIH);

19. onderstreept dat kmo's die actief zijn in de ICT-sector in een regionale context als digitale aanjagers kunnen fungeren, door de groeiende groep kmo's die afhankelijk zijn van digitale technologieën te ondersteunen. De digitalHUB Aachen is een voorbeeld van een dergelijk initiatief⁽⁴⁾; verzoekt om de oprichting van meer kmo-allianties voor kunstmatige intelligentie in strategische waardeketens te bevorderen;

20. dringt er bij kmo's op aan energie-efficiënter te werk gaan, hun energieverbruik te beperken, meer in te zetten op productie en gebruik van duurzame energie en een circulair productieproces te omarmen, teneinde de kosten te verlagen en een concurrerende en duurzame economie op te bouwen. Het mag echter niet zo zijn dat kmo's en micro-ondernemingen een onevenredig deel van de kosten in verband met de duurzaamheidstransitie dragen, en zij mogen evenmin worden blootgesteld aan oneerlijke mededinging uit derde landen met minder strikte milieunormen. Wat dit betreft zou moeten worden voorzien in een mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens om ervoor te zorgen dat er geen oneerlijke concurrentie uit derde landen plaatsvindt;

21. benadrukt dat de agenda voor menselijk kapitaal voor kmo's, met inbegrip van programma's voor groene en digitale vaardigheden, niet alleen moet worden afgestemd op werknemers, maar ook op eigenaren en managers moet worden toegespitst, en dringt erop aan dat hiermee in de herziene agenda voor vaardigheden van de Commissie terdege rekening wordt gehouden. Deze eigenaren en managers beslissen niet alleen over strategische prioriteiten, maar geven ook vorm aan de leeromgeving binnen hun bedrijven;

22. stelt voor dat opleidingen plaatsvinden in een intercollegiale omgeving waarin de regionale "triple helix"-infrastructuur een bemiddelende rol speelt. Het is van cruciaal belang dat ondernemers, eigenaren, managers en werknemers van kmo's toegang hebben tot programma's voor een leven lang leren aan universiteiten, beroepsscholen, andere instellingen voor beroepsopleiding en proeftuinen. Een alomvattende agenda voor menselijk kapitaal voor kmo's die ook genderaspecten omvat kan zowel bijzonder innovatieve regio's als regio's die worden geconfronteerd met een braindrain versterken;

De regelgevings- en administratieve druk verminderen en de markttoegang verbeteren

23. verzoekt de Commissie om haar kmo-toets tijdens de effectbeoordeling van voorgestelde regelgeving te verbeteren, in overeenstemming met het beginsel "denk eerst klein". Een goede kmo-toets omvat een gedifferentieerde kosten-batenanalyse voor kmo's en grote ondernemingen en voor kmo's van verschillende grootten en categorieën, voldoende gelegenheid om belanghebbenden te raadplegen, een kwantificering van de effecten en sterk toezicht door de Raad voor regelgevingstoetsting;

24. is ingenomen met het initiatief van de Commissie om een EU-norm voor start-ups te ontwikkelen die de ambitie heeft om van Europa het meest aantrekkelijke continent voor start-ups en scale-ups te maken. Het benadrukt wel dat alle bestuursniveaus bij het initiatief moeten worden betrokken;

⁽⁴⁾ <https://aachen.digital/>

25. dringt er bij de Commissie op aan om een kmo-vriendelijkere benadering te hanteren om ervoor te zorgen dat regelgevingsmaatregelen als prikkels voor innovatie fungeren en de activiteiten van kmo's niet belemmeren, zoals zo vaak het geval is bij grensoverschrijdende activiteiten. Dit leidt tot meer veerkracht en concurrentievermogen in plaats van aanvullende lasten en nalevingskosten in verband met internationale handel. Om kmo's ertoe aan te moedigen de vruchten van eerlijke vrijhandelsovereenkomsten te gaan plukken en tegelijkertijd rekening te houden met het risico op oneerlijke mededinging door uitvoer uit derde landen met minder strenge milieu-eisen, moeten de belemmeringen op een innovatieve en kostenefficiënte manier worden weggenomen, bijvoorbeeld via interactieve onlinetools zoals de calculator voor oorsprongsregels voor kmo's of mechanismen waarmee de emissies van producten in kaart kunnen worden gebracht (zoals koolstofcorrectie aan de grens of het gebruik van "paspoorten");

26. is ingenomen met de voortzetting van de doorlichting van de regelgeving in het kader van het Fit for the Future-platform. De rol van het Comité van de Regio's en van kmo's moet echter worden versterkt in vergelijking met het vorige platform, het Refit-platform. Veel regelgeving die gevolgen heeft voor kmo's wordt ten uitvoer gelegd op het subnationale niveau, en regelgevingsdichtheid, gold-plating en problemen met de evenredigheid en subsidiariteit zijn duidelijker zichtbaar aan de basis van de piramide. Het Comité benadrukt in dit verband dat de Commissie zich ook zal richten op het wegnemen van de bureaucratische rompslomp op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking, om ervoor te zorgen dat uitwisseling van personeel tussen grensregio's gemakkelijker wordt, ook voor korte perioden;

27. verzoekt de Commissie actief overleg te plegen met kmo's en belangengroepen die een grote verscheidenheid aan bedrijfsmodellen vertegenwoordigen, met inbegrip van ondernemingen van de sociale economie, tijdens effectbeoordelingen en doorlichtingen van de EU-wetgeving. Een gunstig regelgevingsklimaat voor sociaal ondernemerschap zal het overlevingspercentage van startende sociale ondernemingen verbeteren, sociale innovatie aanmoedigen en maatschappelijk verantwoord ondernemen bevorderen, waardoor we dichterbij de verwezenlijking van de Europese Green Deal en de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling (SDG's) komen te staan;

28. is van mening dat het wegnemen van belemmeringen voor kmo's in verband met het certificeringskader van de cyberbeveiligingsverordening van de EU, waaronder normen en technische specificaties, een noodzakelijke voorwaarde is voor de deelname van kmo's aan de digitale eengemaakte markt en voor een innovatief, duurzaam en inclusief digitaal Europa dat inzet op de uitwisseling van gegevens en vertrouwen in digitale techniek;

29. dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor de tenuitvoerlegging van kmo-vriendelijke maatregelen voor overheidsopdrachten die zijn voorgesteld in de richtlijnen inzake overheidsopdrachten van 2014, met inbegrip van het "divide or explain"-beginsel, de lagere omzetvereisten en de invoering van elektronische oplossingen zoals het Uniform Europees Aanbestedingsdocument en e-Certis. Het verzoekt de Commissie een stappenplan te ontwikkelen voor de verwezenlijking van het "eenmaligheidsbeginsel" in het kader van openbare aanbestedingen, waardoor de administratieve lasten worden verminderd en de transparantie wordt vergroot;

30. onderstreept dat lokale en regionale overheden zich actief inzetten om de toegang van kmo's tot openbare aanbestedingen te verbeteren en tegelijkertijd innovatie te bevorderen en maatschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden, als eerste gebruikers. De stad Valladolid, die in 2019 een Europese prijs voor ondernemingsbevordering won, heeft een gids voor kmo-vriendelijke openbare aanbestedingen uitgewerkt, die als voorbeeld kan dienen ⁽⁵⁾;

31. wil inzetten op grensoverschrijdende samenwerking ten gunste van kmo's, onder meer met betrekking tot de integratie van arbeidsmarkten, grensoverschrijdende relaties tussen bedrijven en samenwerking tussen regeringen, kennisinstellingen en centra voor de ondersteuning van kmo's aan beide zijden van de grens. Lokale en regionale overheden moeten een speciale rol krijgen in de grensoverschrijdende samenwerking, omdat zij het best kunnen beoordelen welke maatregelen geschikt zijn om de lokale economie te versterken en snel kunnen vaststellen welke factoren de grensoverschrijdende samenwerking in de weg staan. De strategie moet hun politieke steun bieden, zodat zij op dit gebied snel en daadkrachtig kunnen optreden;

32. pleit ook voor investeringen in interregionale samenwerking voor kmo's en samenwerking tussen regeringen, kennisinstellingen en centra voor de ondersteuning van kmo's in ultraperifere en eilandgebieden;

⁽⁵⁾ https://blogs.ec.europa.eu/promotingenterprise/files/2020/02/2020_PublicPROCUREMENTfosSME-GUIDANCEforCAuthorities.pdf

33. verwacht dat overdrachten van ondernemingen de komende jaren een prangende uitdaging zullen worden vanwege de vergrijzing van de Europese bevolking. Met name in Midden- en Oost-Europa zijn er veel oprichters die hun bedrijf na 1989 zijn gestart en nu klaar zijn om de leiding over te dragen aan de volgende generatie;

34. is zich bewust van de risico's van bedrijfsopvolging en is daarom ingenomen met de maatregelen die de Commissie heeft voorgesteld om de overdracht van bedrijven te vergemakkelijken door een kader uit te werken om bedrijfsoverdrachten in heel de EU te ondersteunen en te bevorderen;

Toegang tot financiering

35. vestigt de aandacht op het feit dat meer dan 60 % van de kmo's niet op tijd wordt betaald, wat een van de belangrijkste oorzaken van faillissementen van kmo's is. Het dringt daarom aan op de correcte tenuitvoerlegging van de richtlijn betalingsachterstand en is ingenomen met het voorgestelde monitoring- en handhavinginstrument. Het benadrukt dat kmo's niet de lasten zouden mogen dragen van betalingsachterstand door grote bedrijven en regeringen;

36. wil benadrukken dat agentschappen voor regionale ontwikkeling kunnen bijdragen aan het regionale financiële stelsel, niet alleen via hun deelname aan risicovolle projecten, maar ook door het voortbestaan van verankerde bedrijven en hun bijdrage aan het menselijk kapitaal van een regio te verzekeren. De Europese Investeringsbank Groep dient de gunstige maatschappelijke effecten van deze verankerde bedrijven te erkennen en van hun voortbestaan een prioriteit te maken, via speciale instrumenten voor het verstrekken van aandelenfinanciering;

37. is ingenomen met de integratie van fondsen en de vereenvoudiging van procedures in het InvestEU-programma. Benadrukt echter dat de toegang van kmo's tot financiering niet mag worden beperkt tot het speciaal loket voor kmo's, maar ook een belangrijke prioriteit moet blijven in de andere drie loketten;

38. maakt zich zorgen over de schuldniveaus van kmo's in Europa; dit geldt met name voor lokale kmo's in kleinschalige en geïsoleerde markten, zoals in ultraperifere en eilandregio's. Beleid om de toegang van kmo's tot aandelenfinanciering te vergemakkelijken dient op alle bestuursniveaus te worden versterkt, om zo de onhoudbare niveaus van schuldfinanciering te beperken; Met name de situatie van micro-ondernemingen die geen toegang hebben tot financiering via het financiële stelsel is zorgwekkend.

Governance

39. onderstreept dat regionale kmo-strategieën de verantwoordelijkheid zijn van lokale en regionale overheden, in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel;

40. neemt nota van een sterker mandaat voor het netwerk van kmo-gezanten om het kmo-beleid van de EU te sturen; verzoekt nationale gezanten om hun contacten met regionale overheden en andere territoriale spelers te intensiveren; stelt voor om jaarlijkse uitwisselingen te organiseren tussen de kmo-gezant van de EU en de leden van het CvdR om een stand van zaken op te maken van de tenuitvoerlegging van de kmo-strategie op regionaal en lokaal niveau;

41. benadrukt dat pan-Europese, grensoverschrijdende en interregionale samenwerking, kennisuitwisseling en leren belangrijke elementen zijn voor een gecoördineerde Europese aanpak van de tenuitvoerlegging van EU-beleid, die moeten worden aangemoedigd, bevorderd en ondersteund door EU-programma's;

42. verzoekt de Commissie om de horizontale coördinatie van de kmo-strategie te verbeteren, om zo het effect van de strategie op de toewijzing van de Europese structuur- en investeringsfondsen in de periode 2021-2027 te versterken;

43. verzoekt de Commissie om ervoor te zorgen dat meer kmo's kunnen profiteren van EU-financiering, aangezien de financiering voor specifieke kmo-programma's als Cosme (2,3 miljard EUR in de periode 2014-2020) bescheiden is in vergelijking met de Europese structuur- en investeringsfondsen (460 miljard EUR). In programma's in direct en gedeeld beheer, zoals het EFRO, slagen de regio's erin te verzekeren dat de begroting wordt geprogrammeerd voor de doeleinden van kmo's. Het dringt er bij de Commissie op aan om specifieke programmalijnen en initiatieven voor kmo's te ontwikkelen in de kaderprogramma's, zoals in Horizon Europa, en om de toegang van kleine en middelgrote ondernemingen tot deze bestaande programma's te vergemakkelijken;

44. onderstreept het vitale belang van de ESIF bij het financieren van de duurzaamheidstransitie en wijst erop dat het CvDR erop heeft aangedrongen om 30 % van alle financiering van de structuurfondsen — in plaats van de huidige 25 % — te reserveren voor Green Deal-prioriteiten;

De weg naar het herstel van kmo's na COVID-19

45. onderstreept dat de transitie van kmo's naar digitalisering onder gelijke mededingingsvoorwaarden als gevolg van de social-distancingmaatregelen in reactie op de COVID-19-pandemie nog prangender en belangrijker is geworden voor hun overleving en voor het globale strategische concurrentievermogen van Europa;

46. wijst op het reactievermogen van de Europese Commissie tijdens de pandemie: zij zette programma's op om kmo's te ondersteunen en werkgelegenheid te behouden, zoals de SURE-regeling. Kmo's in de agrovoedingssector, de dienstensector of de toeristische sector, die het zwaarst zijn getroffen door de pandemie, hebben flexibele mechanismen nodig die hen in staat stellen om na de crisis het hoofd boven water te houden. De werkgelegenheid in Europa is namelijk sterk afhankelijk van hun voortbestaan;

47. erkent dat de herstructurering mogelijkheden biedt om aanzienlijke vorderingen te maken met de duurzaamheidstransitie, rekening houdend met de omvang van bedrijven en sectoren die getroffen zijn door de crisis. Die vorderingen moeten worden ondersteund door investeringsstimulansen voor kmo's die de mogelijkheden benutten van groene technologieën en van circulaire ondernemingsmodellen;

48. dringt er bij de Commissie op aan te monitoren of de effecten van noodmaatregelen haar ambitie om gelijke mededingingsvoorwaarden te scheppen voor kmo's niet ondermijnen. Verzoekt de Commissie voorts om de effecten van de COVID-19-crisis op de reeds toegenomen mate van geopolitieke instabiliteit te evalueren. De verstoring van handelsstromen en toeleveringsketens zal potentieel tot het terughalen van economische activiteit leiden, vooral bij systeemkritische infrastructuur zoals de productie van medicijnen, en kan kansen en uitdagingen met zich meebrengen voor kmo's en regio's. Kmo's die worden geconfronteerd met liquiditeitsproblemen zouden geneigd kunnen zijn om aanbiedingen van strategische kopers te aanvaarden, waardoor ongewenste buitenlandse inmenging in de economie dreigt;

49. verwacht dat de Commissie omzichtig te werk gaat wanneer de belangen van kmo's en van de Europese economie op dit gebied worden geschonden, zoals zij bijvoorbeeld heeft gedaan door de regels inzake staatssteun tijdelijk te wijzigen. Lokale en regionale overheden zullen waakzaam blijven en zullen onderling en met overheden op een hoger niveau informatie blijven uitwisselen om van elkaar te kunnen leren met betrekking tot een evenredige respons op deze ongeziene situatie;

50. benadrukt dat de Commissie aandacht moet hebben voor de belangen van kmo's die momenteel geen sterke banden met het financiële stelsel hebben omdat zij grotendeels voor hun eigen financiering zorgen. Sommige van deze bedrijven worden met abrupte liquiditeitsproblemen geconfronteerd en hebben voor het eerst in hun bestaan dringend al dan niet terugvorderbare leningen nodig. Dit probleem treft vooral micro-ondernemingen, maar kan ook gevolgen hebben voor grotere familiebedrijven;

51. verzoekt de Commissie om regionale overheden toegang te bieden tot Europese financiering in het kader van het herstellepakket, teneinde het economische herstel op gang te brengen. Lokale en regionale overheden zijn het best geplaatst om de behoeften te beoordelen van kmo's die zich aanpassen aan een economie na de pandemie;

52. benadrukt dat de doelstelling om bedrijven financieel stabiel en veerkrachtig te maken een topprioriteit moet blijven voor beleidsmakers op alle niveaus; waarschuwt ervoor dat de voorgestelde steunmaatregelen voor kmo's niet te zeer mogen berusten op schuldinstrumenten.

Brussel, 14 oktober 2020.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's
Apostolos TZITZIKOSTAS
